

Michael Connelly

Het laatste oordeel

Een Lincoln-advocaat thriller

Eerste druk 2008

Vierde druk 2017

ISBN 978-90-225-7903-9

ISBN 978-94-6023-307-4 (e-book)

NUR 330

Oorspronkelijke titel: *The Brass Verdict*

Oorspronkelijke uitgever: Little, Brown and Company

Vertaling: Hans Kooijman

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | Punchdesign, München

Omslagbeeld: Shutterstock

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2008 Hieronymus, Inc.

Nederlandstalige uitgave © 2008 Meulenhoff Boekery bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ter nagedachtenis aan Frank Morgan en Terry Hansen

Deel I

Hoe een stomkop aan het kruis
wordt genageld

1

1992

Iedereen liegt.

De politie liegt. Advocaten liegen. Getuigen liegen. De slachtoffers liegen.

Een proces is een wedstrijd tussen leugens. En iedereen in de rechtszaal weet dit. Zelfs de jury. De juryleden komen de rechtszaal binnen in de wetenschap dat er tegen hen gelogen zal worden. Ze nemen plaats op de jurybanken en gaan ermee akkoord dat er tegen hen gelogen wordt.

Als je aan de tafel van de verdediging zit, is het de kunst om geduld te oefenen. Om te wachten. Niet op een willekeurige leugen, maar op de leugen waar je houvast aan hebt en die je als heet ijzer tot een scherp mes kunt smeden. Vervolgens gebruik je dat mes om de zaak open te rijten en de ingewanden eruit te snijden.

Dat is mijn werk, het smeden en slijpen van het mes. Om het genadeloos en gewetenloos te gebruiken. Om de waarheid boven water te halen in een wereld waarin iedereen liegt.

2

Het was op de vierde procesdag in zaal 109 van het paleis van justitie in het centrum van de stad dat ik de leugen te horen kreeg die het mes zou worden waarmee ik de zaak zou openrijten. Mijn cliënt, Barnett Woodson, die van twee moorden beschuldigd werd, was hard op weg naar de staalgrijze kamer in San Quentin waar ze je de dodelijke injectie rechtstreeks in je arm geven.

Woodson, een zevenentwintigjarige drugsdealer uit Compton, werd ervan beschuldigd dat hij twee studenten uit Westwood had beroofd en vermoord. Ze hadden cocaïne van hem willen kopen, maar in plaats van de drug te leveren, had hij besloten hen van hun geld te beroven en hen met een jachtgeweer met afgezaagde loop dood te schieten. Dat beweerde het OM althans. Het was een misdaad van een zwarte tegen blanken, wat voor Woodson al ongunstig genoeg was – temeer omdat de stad nog maar vier maanden geleden door de rellen was verscheurd. Maar wat zijn situatie nog penibeler maakte, was dat hij had geprobeerd de misdaad te verbergen door de twee lijken te verzwaren en ze vervolgens in het Hollywood Reservoir te dumpen. Ze bleven vier dagen op de bodem liggen voordat ze als appels in een waterton naar het oppervlak schoten. Rotten appels. Het idee dat er in het reservoir, een belangrijke bron van drinkwater voor de stad, lijken hadden liggen rotten, deed de bevolking kokhalzen. Toen Woodson gearresteerd was nadat hij door middel van telefoongegevens met de dode mannen in verband was gebracht, was de publieke verontwaardiging bijna tastbaar. Het OM kondigde prompt aan dat het de doodstraf zou eisen.

De zaak tegen Woodson was echter helemaal niet zo duidelijk. Er was hoofdzakelijk indirect bewijs – de telefoongegevens – en de getuigenverklaringen waren afkomstig van andere criminelen. De belang-

rijkste van hen was Ronald Torrance, die beweerde dat Woodson de moorden tegenover hem had bekend.

Torrance zat gevangen op dezelfde verdieping van de mannengevangenis als Woodson. Beide mannen zaten op een extra beveiligde afdeling die uit zestien eenmanscellen op twee niveaus bestond en die uitkwamen op een dagverblijf. De zestien gevangenen op de afdeling waren altijd zwart vanwege het routinematige, maar dubieuze gevangenisbeleid om de gevangenen 'omwille van de veiligheid gescheiden te houden', wat inhield dat ze werden ingedeeld naar ras en de bende waartoe ze behoorden om confrontaties en geweld te voorkomen.

Torrance wachtte tot hij voor de rechter zou moeten verschijnen op beschuldiging van roof en zware mishandeling die hij gepleegd zou hebben bij plundering tijdens de rellen. De extra bewaakte gevangenen hadden van zes uur 's ochtends tot zes uur 's avonds toegang tot het dagverblijf, waar ze aan tafels aten, kaartten en zich op andere manieren met elkaar bezighielden onder het toeziend oog van bewakers die in een glazen hokje boven hun hoofd zaten. Torrance beweerde dat mijn cliënt had bekend dat hij de twee jongens uit Westwood had gedood toen deze met hem aan een van deze tafels zat.

Het OM had zijn uiterste best gedaan om Torrance voor de jury, die maar drie zwarte leden telde, presentabel en geloofwaardig te maken. Hij was geschoren en de vlechten waren uit zijn haar gehaald, dat nu kortgeknipt was. Hij droeg een lichtblauw pak zonder stropdas toen hij op de vierde dag van Woodsons proces de rechtszaal binnenkwam. Toen Jerry Vincent, de openbaar aanklager, hem vroeg zijn getuigenverklaring af te leggen, gaf Torrance het gesprek weer dat hij op een ochtend aan een van de tafels met Woodson gehad zou hebben. Woodson had niet alleen bekend dat hij de studenten had gedood, zei hij, maar hem ook een hoop veelzeggende details van de moorden gegeven. De jury werd duidelijk gemaakt dat alleen de echte moordenaar deze details zou kunnen weten.

Tijdens de getuigenis hield Vincent Torrance strak in de hand door lange vragen te stellen die op korte antwoorden gericht waren. De vragen waren zo gedetailleerd dat ze op het suggestieve af waren, maar ik nam niet de moeite bezwaar te maken, zelfs niet toen rechter Companioni me met opgetrokken wenkbrauwen aankeek en me bijna

smeekte om in te grijpen. Maar ik maakte geen bezwaar omdat ik het voordeel van het contrast wilde hebben. Ik wilde dat de jury zag wat het OM deed. Wanneer het mijn beurt was, zou ik Torrance met zijn antwoorden de vrije hand geven terwijl ik achteroverleunde en op het mes wachtte.

Vincent was om elf uur met hem klaar en de rechter vroeg me of ik vroeg wilde lunchen voordat ik aan mijn eigen verhoor zou beginnen. Ik zei nee. Ik wilde geen pauze hebben en had er ook geen behoefte aan. Ik zei het op een toon alsof de gedachte dat ik nog een uur zou moeten wachten voordat ik de getuige zou kunnen ondervragen me met afkeer vervulde. Ik stond op en nam een groot, dik dossier en een blocnote mee naar de lessenaar.

‘Meneer Torrance, mijn naam is Michael Haller. Ik ben de advocaat van meneer Barnett Woodson. Kennen wij elkaar?’

‘Nee, meneer.’

‘Dat dacht ik ook niet, maar u en de beklaagde, meneer Woodson, kennen elkaar al lang, nietwaar?’

Torrance glimlachte alsof hij ergens op betrapt was. Maar ik had mijn huiswerk gedaan en ik wist precies met wie ik te maken had. Hij was tweeëndertig jaar en had eenderde van zijn leven in huizen van bewaring en gevangenissen doorgebracht. Zijn opleiding bestond uit niet meer dan vier jaar lagere school omdat hij er toen de brui aan had gegeven. Zijn ouders leken het niet te merken of misschien kon het hun niet schelen. Onder de *three strike*-wet van de staat, die inhield dat je na drie misdrijven de maximale straf kreeg, zou hij minimaal vijftien jaar moeten zitten als bewezen werd dat hij de bedrijfsleidster van een wasserette had beroofd en met de kolf van zijn pistool had neergeslagen. De misdaad was gepleegd tijdens de drie dagen van rellen en plunderingen die de stad hadden geteisterd nadat de vier politiemannen waren vrijgesproken van het gebruik van buitensporig geweld tegen Rodney King, een zwarte automobilist die was aangehouden wegens grillig rijgedrag. Kortom, Torrance had een goede reden om de staat te helpen Barnett Woodson te veroordelen.

‘Ach, we kennen elkaar een paar maanden, meer niet,’ zei Torrance. ‘Sinds de hogere machten over ons waken.’

‘Zei u “hogere machten”?’ vroeg ik, me van den domme houdend. ‘Hebt u het over een religie of een soort kerkgenootschap?’

‘Nee, over de hogere machten binnen de gevangenis.’

‘Dus u wilt beweren dat u Barnett Woodson daarvoor niet kende?’
Ik stelde de vraag met een verraste klank in mijn stem.

‘Ja, meneer. We hebben elkaar in de gevangenis leren kennen.’

Ik maakte een aantekening in mijn blocnote alsof hij iets belangrijks had toegegeven.

‘Laten we even het rekenwerk doen, meneer Torrance. Barnett Woodson werd op vijf september van dit jaar overgebracht naar de extra beveiligde afdeling waar u al vastzat. Herinnert u zich dat?’

‘Ja, ik herinner me dat hij binnenkwam, ja.’

‘En waarom zat u daar?’

Vincent stond op en maakte bezwaar. Hij stelde dat ik een onderwerp aansneed dat hij in zijn ondervraging al behandeld had. Ik wierp tegen dat ik uitgebreider wilde horen waarom Torrance gevangenzat en rechter Companioni gaf me die speelruimte. Hij zei tegen Torrance dat hij de vraag moest beantwoorden.

‘Zoals ik al gezegd heb, word ik beschuldigd van mishandeling en beroving.’

‘En deze misdaden zou u gepleegd hebben tijdens de rellen. Is dat juist?’

Omdat er zelfs al voor de rellen in de gemeenschappen van etnische minderheden van de stad een sterk negatieve houding jegens de politie bestond, had ik er tijdens de juryselectie voor gevochten om zo veel mogelijk zwarten en bruinen benoemd te krijgen. Maar hier kreeg ik de kans om de vijf blanke juryleden te bewerken die het OM langs me had weten te loodsen. Ik wilde dat ze zouden weten dat de man aan wie het OM deze zaak voor een groot deel ophing een van de relschoppers was die verantwoordelijk waren voor de beelden die ze in mei op de buis hadden gezien.

‘Ja, ik was erbij, zoals iedereen,’ antwoordde Torrance. ‘De politie komt in deze stad met veel te veel ongestraft weg, als u het mij vraagt.’

Ik knikte alsof ik het met hem eens was.

‘En u reageerde op de onrechtvaardige vonnissen in de zaak-Rodney King door de straat op te gaan en een tweeënzestigjarige vrouw te beroven en met een pistool bewusteloos te slaan? Klopt dat, meneer?’

Torrance keek naar de tafel van het OM en daarna langs Vincent naar zijn eigen advocaat, die op de eerste rij van de tribune zat. Of ze

al dan niet een antwoord op deze vraag gerepeteerd hadden, zijn advocaat en de aanklager konden hem nu niet helpen. Hij stond er alleen voor.

‘Dat heb ik niet gedaan,’ zei hij ten slotte.

‘U bent onschuldig aan de misdaad die u ten laste is gelegd?’

‘Ja.’

‘En hoe zit het met plunderen? Hebt u tijdens de rellen helemaal geen misdaden gepleegd?’

Na een stilte waarin hij weer een blik met zijn advocaat wisselde, antwoordde Torrance: ‘Ik beroep me op het Vijfde Amendement.’

Zoals te verwachten was, stelde ik Torrance vervolgens een serie vragen die hem geen andere keus lieten dan zichzelf te beschuldigen of te weigeren om te antwoorden met een beroep op het Vijfde Amendement. Ten slotte, nadat Torrance zich zes keer op het Vijfde Amendement had beroepen, kreeg de rechter er genoeg van dat ik op hetzelfde punt bleef hameren en hij spoorde me aan om me weer op de zaak zelf te richten. Ik gehoorzaamde onwillig.

‘Goed, genoeg over u, meneer Torrance,’ zei ik. ‘Laten we teruggaan naar u en meneer Woodson. Kende u de bijzonderheden van deze dubbele moordzaak voordat u meneer Woodson in de gevangenis leerde kennen?’

‘Nee, meneer.’

‘Weet u dat zeker? Er is in de media heel veel aandacht aan besteed.’

‘Ik zat in de gevangenis, man.’

‘Hebben ze in de gevangenis geen kranten of tv?’

‘Ik lees geen kranten en de tv op de afdeling is al kapot sinds ik er aankwam. We hebben er stennis over gemaakt en ze zeiden dat ze hem zouden repareren, maar ze hebben er nog geen klote aan gedaan.’

De rechter berispte Torrance vanwege zijn taalgebruik en de getuige verontschuldigde zich. Ik ging verder.

‘Volgens de gevangenisadministratie arriveerde meneer Woodson op vijf september op de extra beveiligde afdeling en volgens de gegevens van het OM zocht u op twee oktober contact met de openbaar aanklager om Woodsons vermeende bekentenis te rapporteren. Geef ik dat zo goed weer?’

‘Ja, dat klopt allemaal.’